

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 1099

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 18 noiembrie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
1.211. — Hotărâre privind aprobarea scoaterii definitive din fondul forestier național a terenului în suprafață de 0,1837 ha și aprobarea ocupării temporare din fondul forestier național a terenului în suprafață de 6,3292 ha, de către Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A., pentru proiectul de importanță națională privind rețeaua electrică de transport „Linia electrică aeriană 400 kV, dublu circuit, Cernavodă—Stâlp și racord în stația Gura Ialomiței”	2–3
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
209. — Ordin al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale privind aprobarea unor licențe de concesionare pentru exploatare și a unei licențe de dare în administrare pentru exploatare	4
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 64 din 27 septembrie 2021 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	4–16

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

privind aprobarea scoaterii definitive din fondul forestier național a terenului în suprafață de 0,1837 ha și aprobarea ocupării temporare din fondul forestier național a terenului în suprafață de 6,3292 ha, de către Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A., pentru proiectul de importanță națională privind rețeaua electrică de transport „Linia electrică aeriană 400 kV, dublu circuit, Cernavodă—Stâlp și racord în stația Gura Ialomiței”

Având în vedere prevederile art. 36, 38, 39, 41 și 42 din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 2, 14 și art. 28 alin. (5) din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 12 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 2 alin. (1) lit. n), art. 3 alin. (1)—(12) și (14) și art. 17 din Legea nr. 120/2019 privind unele măsuri necesare pentru realizarea lucrărilor și implementarea proiectelor de importanță națională privind rețeaua electrică de transport,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 3 alin. (13) din Legea nr. 120/2019 privind unele măsuri necesare pentru realizarea lucrărilor și implementarea proiectelor de importanță națională privind rețeaua electrică de transport,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) Se aprobă scoaterea definitivă din fondul forestier național, fără compensare, a terenului forestier în suprafață de 0,1837 ha, de către Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A., pentru proiectul de importanță națională privind rețeaua electrică de transport „Linia electrică aeriană 400 kV, dublu circuit, Cernavodă—Stâlp și racord în stația Gura Ialomiței”.

(2) Terenul prevăzut la alin. (1) face parte din fondul forestier național, este proprietate publică a statului, aflat în administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva, și este localizat după cum urmează:

a) 0,0529 ha pe raza Ocolului Silvic Fetești, Direcția Silvică Ialomița, în U.P. II Stelnică, u.a. 7 D% = 0,0529 ha;

b) 0,1308 ha pe raza Ocolului Silvic Dunărea de Jos, Direcția Silvică Constanța, în U.P. III Cernavodă, u.a. 45 E% = 0,1089 ha, u.a. 52 A% = 0,0009 ha, u.a. 75 B% = 0,0120 ha, u.a. 75 F% = 0,0090 ha.

(3) Scoaterea definitivă din fondul forestier național a terenului prevăzut la alin. (1) se face cu defrișarea vegetației forestiere.

(4) Beneficiarul scoaterii definitive din fondul forestier național a terenului prevăzut la alin. (1) este statul român.

Art. 2. — (1) Se aprobă ocuparea temporară a terenului în suprafață de 6,3292 ha pe toată durata de execuție a lucrărilor și de existență a rețelei electrice de transport, de către Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A., pentru proiectul de importanță națională privind rețeaua electrică de transport „Linia electrică aeriană 400 kV, dublu circuit, Cernavodă—Stâlp și racord în stația Gura Ialomiței”.

(2) Terenul prevăzut la alin. (1) face parte din fondul forestier național, este proprietate publică a statului, aflat în administrarea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva, și este localizat după cum urmează:

a) 0,8643 ha pe raza Ocolului Silvic Fetești, Direcția Silvică Ialomița, în U.P. II Stelnică, u.a. 7 D% = 0,4516 ha, u.a. 7 F% = 0,3328 ha, u.a. 8% = 0,0139 ha, și în U.P. IX Hățiș, u.a. 10 C% = 0,0598 ha și u.a. 10 D% = 0,0062 ha;

b) 5,4649 ha pe raza Ocolului Silvic Dunărea de Jos, Direcția Silvică Constanța, în U.P. III Cernavodă, u.a. 45 A% = 0,3826 ha, u.a. 45 C% = 0,0573 ha, u.a. 45 E% = 0,4457 ha, u.a. 45 F% = 0,0113 ha, u.a. 45 H% = 0,0976 ha, u.a. 45 I% = 0,1052 ha, u.a. 45 J% = 0,1878 ha, u.a. 45 M% = 0,0081 ha, u.a. 45 N% = 0,0258 ha, u.a. 52 A% = 0,4213 ha, u.a. 73 C% = 0,0337 ha, u.a. 74 C% = 0,1671 ha, u.a. 75 B% = 3,0265 ha, u.a. 75 C% = 0,0184 ha, u.a. 75 D% = 0,1813 ha, u.a. 75 F% = 0,1324 ha și u.a. 76 A% = 0,1628 ha.

(3) Ocuparea temporară din fondul forestier național a terenului prevăzut la alin. (1) se face cu defrișarea vegetației forestiere, pe terenul în suprafață de 6,3034 ha, după cum urmează: pe raza Ocolului Silvic Fetești (0,8643 ha), în U.P. II Stelnică, u.a. 7 D% = 0,4516 ha, u.a. 7 F% = 0,3328 ha, u.a. 8% = 0,0139 ha, și în U.P. IX Hățiș, u.a. 10 C% = 0,0598 ha și u.a. 10 D% = 0,0062 ha, și pe raza Ocolului Silvic Dunărea de Jos (5,4391 ha), în U.P. III Cernavodă, u.a. 45 A% = 0,3826 ha, u.a. 45 C% = 0,0573 ha, u.a. 45 E% = 0,4457 ha, u.a. 45 F% = 0,0113 ha, u.a. 45 H% = 0,0976 ha, u.a. 45 I% = 0,1052 ha, u.a. 45 J% = 0,1878 ha, u.a. 45 M% = 0,0081 ha, u.a. 52 A% = 0,4213 ha, u.a. 73 C% = 0,0337 ha, u.a. 74 C% = 0,1671 ha, u.a. 75 B% = 3,0265 ha, u.a. 75 C% = 0,0184 ha, u.a. 75 D% = 0,1813 ha, u.a. 75 F% = 0,1324 ha și u.a. 76 A% = 0,1628 ha.

(4) Beneficiarul ocupării temporare din fondul forestier național a terenului prevăzut la alin. (1) este statul român.

Art. 3. — (1) Masa lemnoasă de pe terenurile prevăzute la art. 1 și 2 se va exploata potrivit prevederilor art. 60 alin. (1)—(3) și ale art. 62 alin. (1)—(3) și (6) și se va precompta potrivit prevederilor art. 59 alin. (7) și (8) și pct. 27 din anexa nr. 1 din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Exploatarea masei lemnoase se efectuează de către Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A., prin operatori economici atestați pentru exploatarea forestiere.

(3) Cheltuielile efectuate pentru exploatarea masei lemnoase se suportă de către Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A.

(4) Masa lemnoasă rezultată de pe terenurile forestiere revine administratorului fondului forestier proprietate publică a statului.

Art. 4. — Scoaterea definitivă a terenurilor prevăzute la art. 1 alin. (1), necesare pentru realizarea proiectului de importanță națională privind rețeaua electrică de transport „Linia electrică aeriană 400 kV, dublu circuit, Cernavodă—Stâlpu și racord în stația Gura Ialomiței”, se exceptează conform prevederilor art. 14 din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare, de la plata obligațiilor bănești prevăzute la art. 41 din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5. — (1) Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A. a achitat în Fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, aflat în administrarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, garanția pentru ocuparea temporară din fondul forestier național a terenului prevăzut la art. 2 alin. (2), în valoare de 246.465,70 lei, cu Ordinul de plată nr. 218 din 2.06.2021.

(2) Ocuparea temporară a terenurilor necesare pentru realizarea proiectului de importanță națională privind rețeaua electrică de transport „Linia electrică aeriană 400 kV, dublu circuit, Cernavodă—Stâlpu și racord în stația Gura Ialomiței” se exceptează, conform prevederilor art. 3 alin. (1) și (3) din Legea nr. 120/2019 privind unele măsuri necesare pentru realizarea lucrărilor și implementarea proiectelor de importanță națională privind rețeaua electrică de transport, de la plata obligațiilor bănești prevăzute la art. 42 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 6. — (1) În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se va proceda la predarea terenurilor prevăzute la art. 1 și 2 de către Ocolul Silvic Fetești și Ocolul Silvic Dunărea de Jos către Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A., pe bază de procese-verbale de predare-primire.

(2) Predarea terenurilor forestiere prevăzute la art. 1 de către Ocolul Silvic Fetești și de către Ocolul Silvic Dunărea de Jos se va face în prezența reprezentantului Gărzii Forestiere București.

(3) Predarea terenurilor forestiere prevăzute la art. 2 de către Ocolul Silvic Fetești și Ocolul Silvic Dunărea de Jos se va face numai după achitarea de către Compania Națională de

Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A. a obligațiilor bănești prevăzute la art. 42 alin. (1) lit. d) și e) din Legea 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Ocolul Silvic Fetești și Ocolul Silvic Dunărea de Jos au obligația operării modificărilor intervenite în amenajamentele silvice ca urmare a scoaterii definitive din fondul forestier național a terenului prevăzut la art. 1 și a ocupării temporare a terenului prevăzut la art. 2, în baza prezentei hotărâri și a procesului-verbal de predare-primire, încheiat între părți, în condițiile legii.

(5) Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A. are obligația înscrierii terenului prevăzut la art. 1 în cartea funciară, în baza prezentei hotărâri și a procesului-verbal încheiat între părți, ca urmare a schimbării destinației terenului, potrivit prevederilor art. 37 alin. (9) din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 7. — (1) La dezafectarea obiectivului, Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A. are obligația redării în circuitul silvic a terenului prevăzut la art. 2.

(2) Terenurile forestiere în suprafață de 6,3034 ha, prevăzute la art. 2 alin. (3), se redau apte de a fi împădurite și fără restricții în ceea ce privește reinstalarea vegetației forestiere.

(3) Terenurile forestiere prevăzute la alin. (2) se redau în circuitul silvic la categoria de folosință „păduri și terenuri destinate împăduririi sau reîmpăduririi”.

(4) Terenurile forestiere în suprafață de 0,0258 ha, aferente u.a. 45 N%, se redau în circuitul silvic, fără restricții de utilizare, la categoria de folosință de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, respectiv „terenuri neproductive”.

Art. 8. — Se interzice schimbarea destinației obiectivului „Linia electrică aeriană 400 kV, dublu circuit, Cernavodă—Stâlpu și racord în stația Gura Ialomiței”, construit pe terenul care a făcut obiectul scoaterii definitive din fondul forestier național, mai devreme de 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, potrivit prevederilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 9. — Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A., Garda Forestieră București, Regia Națională a Pădurilor — Romsilva, Ocolul Silvic Fetești și Ocolul Silvic Dunărea de Jos răspund de aplicarea prevederilor prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

Kelemen Hunor

Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Tánczos Barna

Secretarul general al Guvernului,

Tiberiu Horațiu Gorun

Ministrul energiei,

Virgil-Daniel Popescu

Ministrul finanțelor,

Dan Vilceanu

București, 10 noiembrie 2021.

Nr. 1.211.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE MINERALE

ORDIN

privind aprobarea unor licențe de concesionare pentru exploatare și a unei licențe de dare în administrare pentru exploatare

Având în vedere art. 13 și art. 21 alin. (1²) lit. a) din Legea minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 4 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.419/2009 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, cu modificările ulterioare,

președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă licența de concesionare pentru exploatare nr. 13.702/2010 privind exploatarea resurselor de apă minerală naturală din perimetrul Bicazul Ardelean, județul Neamț, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale, în calitate de concedent, și Societatea NATURALAQUA GROUP — S.R.L., cu sediul în comuna Gura Vadului, județul Prahova, cod unic de înregistrare 16698792, în calitate de concesionar.

Art. 2. — Se aprobă licența de concesionare pentru exploatare nr. 14.981/2011 privind exploatarea resurselor de calcar industrial și de construcție din perimetrul Dealul Carierei Vest, județul Constanța, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale, în calitate de concedent, și Societatea CONSAL TRADE — S.R.L., cu sediul în municipiul Giurgiu, județul Giurgiu, cod unic de înregistrare 6857947, în calitate de concesionar.

Art. 3. — Se aprobă licența de concesionare pentru exploatare nr. 19.457/2016 privind exploatarea resurselor de apă minerală terapeutică din perimetrul Benko Borviz—Șugaș Băi, județul Covasna, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale, în calitate de concedent, și Societatea BENKO — BORVIZ — S.R.L., cu sediul în comuna Arcuș, județul Covasna, cod unic de înregistrare 28574950, în calitate de concesionar.

Art. 4. — Se aprobă licența de dare în administrare pentru exploatare nr. 21.432/2018 privind exploatarea resurselor de apă minerală terapeutică din perimetrul Vizantea—Mănăstirească, județul Vrancea, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale, în calitate de concedent, și Comuna Vizantea-Livezi, cu sediul în comuna Vizantea-Livezi, județul Vrancea, cod de înregistrare fiscală 4499621, în calitate de administrator.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale,
Daniel Grigoroiu-Norocel

București, 9 noiembrie 2021.
Nr. 209.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 64

din 27 septembrie 2021

Dosar nr. 1.695/1/2021

Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile — președintele completului
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Denisa Livia Băldean	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Mioara Iolanda Grecu	— judecător la Secția I civilă
Georgeta Stegaru	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Tăbârcă	— judecător la Secția I civilă
Petronela Cristina Văleanu	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Curelea	— judecător la Secția I civilă
Cristina Truțescu	— judecător la Secția I civilă
Elena Carmen Popoiag	— judecător la Secția I civilă
Mari Ilie	— judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 1.695/1/2021 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă și ale art. 36 alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Laura-Mihaela Ivanovici, președintele Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea

formulată de Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, în Dosarul nr. 3.202/3/2020, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar s-a depus raportul întocmit de judecătorul raportor, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; după comunicarea raportului, părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎN ALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie a dispus, prin Încheierea din 10 mai 2021, în Dosarul nr. 3.202/3/2020, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *Modul de interpretare a dispozițiilor art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 165/2013), în sensul de a stabili dacă acestea derogă doar de la prevederile art. 34 alin. (4) din Legea nr. 165/2013, referitoare la ordinea de soluționare a dosarelor administrative de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, sau și de la prevederile art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013, privind termenul de 60 de luni, respectiv de 36 de luni, pentru soluționarea dosarelor administrative de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.*

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 7 iunie 2021, cu nr. 1.695/1/2021, termenul de judecată fiind stabilit la data de 27 septembrie 2021.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

9. *Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare*

„Art. 34. — (1) Dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

(2) Dosarele care vor fi transmise Secretariatului Comisiei Naționale ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data înregistrării lor, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni. (...)

(4) Dosarele se soluționează în ordinea înregistrării lor la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, respectiv Secretariatul Comisiei Naționale.

(5) Prin excepție de la prevederile alin. (4), se soluționează cu prioritate:

a) dosarele în care Secretariatul Comisiei Naționale a solicitat documente potrivit art. 21 alin. (5);

b) dosarele în care, prin hotărâri judecătorești irevocabile/definitive, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la

existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită;

c) dosarele constituite în baza cererilor formulate de persoanele prevăzute la art. 33 alin. (4);

d) dosarele în care s-au emis decizii privind propunerea acordării de despăgubiri/măsuri compensatorii de către Comisia specială de retrocedare a unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase și comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România.”

III. Expunerea succintă a procesului

10. Prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București — Secția a IV-a civilă la data de 5 februarie 2020 cu nr. 3.202/3/2020, reclamantii A, B și C, în contradictoriu cu părțile Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (A.N.R.P.) și Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor (C.N.C.I.), au solicitat: să se constate calitatea acestora de persoane îndreptățite la măsuri reparatorii pentru apartamentele trecute în proprietatea statului, situate în sectorul 1, București, înstrăinate în temeiul Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 112/1995*), și pentru terenul aferent, identificat conform raportului de expertiză în construcții, omologat prin Sentința civilă nr. 1.137 din 18 septembrie 2014, pronunțată de Tribunalul București — Secția a III-a civilă în Dosarul nr. 12.142/3/2013; să se stabilească valoarea imobilului, în conformitate cu dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013; să fie obligată părțile C.N.C.I. la emiterea deciziei de compensare prin puncte pentru imobilul imposibil de restituit în natură, prin care să valideze Dispoziția nr. xxxxx din 6 februarie 2019, emisă de primarul municipiului București; să fie obligate părțile la plata dobânzii legale aferente sumei de bani la care vor fi evaluate imobilele, de la data de 20 decembrie 2019 și până la emiterea deciziei de compensare, precum și la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de prezentul proces.

11. În fapt, s-a precizat că prin Sentința civilă nr. 1.137 din 18 septembrie 2014, pronunțată de Tribunalul București — Secția a III-a civilă, definitivă prin Decizia civilă nr. 451A din 9 iunie 2016, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă, reclamantilor li s-a recunoscut calitatea de persoane îndreptățite și s-a stabilit întinderea dreptului de proprietate prin acordarea de măsuri compensatorii pentru imobilele-apartamente în litigiu, situate în sectorul 1, București. Pentru imobilul descris în petitul acțiunii a fost emisă de către municipiul București, prin primarul general, Dispoziția nr. xxxxx din 6 februarie 2019, prin care s-a propus acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent pentru apartamentele care au fost înstrăinate în temeiul Legii nr. 112/1995. După rămânerea definitivă a acestor dispoziții, dosarul a fost înregistrat la A.N.R.P., la Secretariatul C.N.C.I.

12. S-a mai susținut că, deși se încadrează în condițiile art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013, reclamantilor fiindu-le recunoscută de instanță calitatea de persoane îndreptățite și întinderea dreptului de proprietate, părțile A.N.R.P. refuză să soluționeze dosarul de despăgubiri. Astfel, cu toate că au solicitat, prin Cererea înregistrată la această pârâtă în data de 19 noiembrie 2019, soluționarea cu prioritate a dosarului, până în prezent nu s-a emis decizia de compensare.

13. Pârâta C.N.C.I. a depus întâmpinare, prin care a solicitat respingerea cererii, ca neîntemeiată, fiind necesară obținerea unor înscrisuri și date suplimentare pentru soluționarea dosarului și determinarea cuantumului despăgubirilor.

14. Pârâta A.N.R.P. a depus întâmpinare, prin care a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive.

15. La termenul de judecată din data de 22 septembrie 2020, instanța a invocat, din oficiu, excepția prematurității cererii de chemare în judecată.

16. Prin *Sentința civilă nr. 1.335 din 22 septembrie 2020, Tribunalul București — Secția a IV-a civilă* a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei A.N.R.P., respingând cererea ca fiind introdusă împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă, a admis excepția prematurității cererii formulate în contradictoriu cu pârâta C.N.C.I., respingând cererea formulată în contradictoriu cu aceasta, ca prematură, și a respins cererea de obligare a pârâtelor la plata cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

17. Pentru a hotărî astfel prima instanță a reținut că, în urma intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, procedura de soluționare a dosarelor de despăgubire constituite în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 10/2001*), se desfășoară în conformitate cu dispozițiile acesteia.

18. Având în vedere că prevederile titlului VII din *Legea nr. 247/2005* privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 247/2005*), care reglementau emiterea de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor (C.C.S.D.) a deciziilor conținând titlul de despăgubire, au fost abrogate, s-a reținut că sunt aplicabile în prezenta cauză dispozițiile art. 21—26 din *Legea nr. 165/2013*, potrivit cărora C.N.C.I. are competența de validare ori de invalidare a deciziei entității care a propus acordarea de despăgubiri, în ipoteza validării emitând o decizie de compensare prin puncte a imobilului preluat abuziv.

19. De asemenea, s-a constatat că, potrivit art. 31 alin. (3) din *Legea nr. 165/2013*, A.N.R.P. este instituția care are doar competența de emitere a titlurilor de plată. Cum obiectul cererii îl reprezintă obligarea pârâtei A.N.R.P. la emiterea dispoziției cu privire la cuantumul despăgubirilor, s-a reținut că această prerogativă aparține C.N.C.I., nu pârâtei A.N.R.P., astfel încât a fost admisă excepția lipsei calității procesuale pasive a acestei din urmă pârâte.

20. Cât privește excepția prematurității cererii formulate în contradictoriu cu pârâta C.N.C.I., instanța a constatat aplicabilitatea dispozițiilor art. 34 alin. (2) din *Legea nr. 165/2013*, care instituie un termen de soluționare a dosarelor de 60 de luni de la data înregistrării acestora la Secretariatul C.N.C.I.

21. În cauză, dosarul administrativ a fost înaintat către pârâta C.N.C.I. la data de 4 octombrie 2019, dată de la care a început să curgă termenul de soluționare de 60 de luni, potrivit art. 34 alin. (2) din *Legea nr. 165/2013*.

22. Deși susținerea potrivit căreia dosarul reclamanților s-ar încadra în situația prevăzută de art. 34 alin. (2) lit. b) din *Legea nr. 165/2013* a fost găsită întemeiată, instanța a reținut că aceasta nu este de natură a înlătura efectele termenului prohibitiv de 60 de luni, textul de lege instituind doar o prioritate a analizării acestuia prin raportare la alte dosare, iar nu o înlăturare a termenului suspensiv stabilit în favoarea C.N.C.I.

23. Prin urmare, având în vedere că prin cererea de chemare în judecată instanța nu a fost investită cu obligarea pârâtei la soluționarea cu prioritate a dosarului, ci cu o cerere bazată pe art. 35 alin. (2) din *Legea nr. 165/2013*, a admis excepția prematurității formulării cererii, invocată din oficiu, și a respins cererea ca prematură.

24. *Împotriva acestei sentințe au formulat apel reclamanții*, criticând-o pentru greșita admitere a excepției prematurității formulării cererii, invocată de pârâta C.N.C.I.

25. În *motivarea apelului* au susținut, în esență, că dispozițiile art. 34 alin. (5) lit. b) din *Legea nr. 165/2013* sunt clare și că obligau această pârâtă să soluționeze cu prioritate dosarul de despăgubiri de la data înregistrării lui, în situația în care

notificarea în temeiul Legii nr. 10/2001 a fost soluționată printr-o hotărâre irevocabilă, în cuprinsul căreia instanța s-a pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită. Prin derogările cuprinse în art. 34 alin. (5) și art. 21 alin. (10) din *Legea nr. 165/2013* legiuitorul a înțeles că, într-o asemenea situație, în care există deja o hotărâre judecătorească prin care s-a recunoscut în mod irevocabil îndreptățirea persoanei la o anume formă de reparație, acea persoană poate pretinde protecția proprietății sale în condițiile art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*), are o creanță contra statului cu suficientă recunoaștere în dreptul intern, iar încălcarea acestui drept ar conduce la consecințe inacceptabile în planul răspunderii statului în cauzele repetitive în fața Curții Europene a Drepturilor Omului.

26. În cauză, dreptul este deja recunoscut și trebuie respectat, până la ultimele consecințe avute în vedere de către instanțele care l-au analizat, privindu-l ca pe un drept efectiv, iar nu iluzoriu. Soluționarea cu prioritate trebuia să se realizeze într-un termen rezonabil de la data înregistrării dosarului, având în vedere încadrarea în ipoteza prevăzută de lege.

27. *Sentința primei instanțe*, potrivit căreia reclamanții ar fi trebuit să aștepte împlinirea termenului general de soluționare a dosarelor administrative de 60 de luni, conduce la nerecunoașterea în favoarea acestora a beneficiului soluționării dosarului cu prioritate, aducându-se atingere astfel dreptului de proprietate.

28. *Intimata-pârâtă C.N.C.I. a formulat întâmpinare*, solicitând respingerea apelului reclamanților, ca neîntemeiat. A apreciat că și în situația în care dosarul se încadrează în dispozițiile art. 34 alin. (2) lit. b) din *Legea nr. 165/2013*, această împrejurare nu este de natură a înlătura efectele termenului prohibitiv de 60 de luni, textul de lege instituind doar o prioritate a analizării acestuia prin raportare la alte dosare, iar nu o înlăturare a termenului suspensiv stabilit în favoarea C.N.C.I.

29. Având în vedere că instanța nu a fost investită cu obligarea pârâtei la soluționarea cu prioritate a dosarului, ci cu o cerere bazată pe art. 35 alin. (2) din *Legea nr. 165/2013*, cererea este prematură.

30. De asemenea, intimata-pârâtă a arătat că sunt necesare demersuri suplimentare în vederea stabilirii situației despăgubirilor încasate în temeiul Legii nr. 112/1995, pentru a se putea calcula valoarea imobilelor, cu respectarea dispozițiilor art. 21 alin. (7) din *Legea nr. 165/2013*.

31. În ședința publică din data de 10 mai 2021, instanța de apel a pus în discuția părților necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept anterior expusă.

32. Prin încheierea pronunțată la aceeași dată instanța a dispus sesizarea instanței supreme și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a suspendat judecata apelului.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, referitoare la admisibilitatea procedurii

33. Instanța de trimitere, procedând la analiza condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, referitoare la declanșarea procedurii pronunțării de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a apreciat că acestea sunt întrunite cumulativ.

34. S-a arătat că această cauză se află în curs de judecată în ultimă instanță, respectiv în etapa procesuală a apelului. Dosarul nr. 3.202/3/2020 este înregistrat pe rolul Curții de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de

familie și nu a fost soluționat până la data sesizării, aflându-se în etapa procesuală a apelului, singura cale de atac de reformare prevăzută în materia cererilor întemeiate pe Legea nr. 10/2001 și Legea nr. 165/2013, conform art. 35 alin. (4) din acest act normativ special.

35. Un complet de judecată al curții de apel a fost investit cu judecata apelului.

36. Soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea chestiunilor de drept în discuție. În ceea ce privește chestiunea de drept a cărei rezolvare se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanța de sesizare a reținut că aceasta vizează interpretarea dispozițiilor art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013, respectiv dacă acestea derogă numai de la ordinea de soluționare a dosarelor administrative sau și de la termenele instituite în mod imperativ de legiuitor pentru verificarea acestor dosare de către C.N.C.I. și are înrăurire asupra soluționării apelului, nerespectarea prevederilor art. 34 alin. (5) lit. b) Legea nr. 165/2013 și, în consecință, admiterea eronată a excepției prematurității constituind motivul declarației de apel.

37. Chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită are caracter de noutate. Curtea a constatat că, deși Legea nr. 165/2013 reprezintă un act normativ care și-a pierdut caracterul de lege nouă, prin funcția și modul de reglementare ea a devenit actuală, aplicabilitatea sa fiind amânată după expirarea termenelor noi puse la dispoziția C.N.C.I. pentru soluționarea dosarelor administrative, unele dintre aceste termene împlinindu-se, altele nefiind încă împlinite.

38. Problema în discuție, derivată din acest act normativ, este nouă, fiind necesară tranșarea ei cu valoare de principiu, în contextul în care în procedura Legii nr. 165/2013 se formulează numeroase cereri în instanță, întemeiate pe dispozițiile art. 34 alin. (5) lit. b) din acest act normativ special, care au ca obiect soluționarea de către instanță a dosarelor în care există hotărâri judecătorești prin care s-au constatat existența și întinderea dreptului persoanelor care se consideră îndreptățite, înainte de expirarea termenelor de 60 de luni, respectiv de 36 de luni, prevăzute de art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013.

39. Din verificarea hotărârilor judecătorești pronunțate în dosarele identificate pe rolul secțiilor a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie și a IV-a civilă ale Curții de Apel București rezultă că au fost soluționate definitiv câteva cauze similare celei de față, însă nu s-a conturat o orientare certă și consistentă, astfel încât este vorba despre o practică în curs de formare, ce justifică declanșarea mecanismului prevăzut de art. 519 din Codul de procedură civilă.

40. Chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii, aflat în curs de soluționare.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

41. Părțile nu au exprimat un punct de vedere asupra problemei de drept, nici în fața instanței de trimitere și nici după comunicarea raportului întocmit de judecătorul-raportor, în condițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

42. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 3.203/3/2020 a apreciat că, într-o ipoteză precum aceea din prezenta cauză, în care reclamantii dețin o hotărâre judecătorească prin care s-au constatat existența și întinderea dreptului de proprietate asupra imobilului preluat în mod abuziv, dosarul administrativ se impune a fi soluționat cu prioritate, în baza art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013, astfel încât termenul de 60 de luni, reglementat de art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013, nu este aplicabil.

43. S-a avut în vedere că, astfel cum rezultă și din prevederile art. 21 alin. (5) raportat la art. 17 alin. (1) Legea nr. 165/2013, care reglementează atribuțiile C.N.C.I., termenul de 60 de luni a fost lăsat prin lege la dispoziția comisiei, pentru a soluționa dosarele înregistrate pe rolul acesteia, respectiv pentru a verifica existența dreptului persoanei care se consideră îndreptățită la măsuri reparatorii, în vederea clarificării aspectelor în completare entităților investite de lege, titularilor dosarelor și oricăror alte instituții care ar putea deține documente relevante.

44. Expirarea termenului de 60 de luni pentru a se putea solicita emiterea deciziei de compensare prin puncte este necesară doar dacă notificarea a fost soluționată de unitatea deținătoare sau entitatea investită în acest sens, fără intervenția instanței judecătorești care să fi stabilit drepturile persoanelor îndreptățite, pentru că, în ipoteza în care există deja o hotărâre judecătorească definitivă prin care sunt tranșate aceste aspecte, sunt incidente prevederile art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013, conform cărora se soluționează cu prioritate dosarele în care, prin hotărâri judecătorești irevocabile/definitive, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită.

45. În sprijinul unei astfel de interpretări sunt și dispozițiile art. 21 alin. (10) din Legea nr. 165/2013, conform cărora: *„Prin excepție de la prevederile art. 17 alin. (1) lit. a) și art. 21 alin. (5) și (8), în cazul dosarelor ce conțin decizii ale entităților investite cu soluționarea notificărilor emise în executarea unor hotărâri judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite la măsuri compensatorii, Comisia Națională emite, la propunerea Secretariatului Comisiei Naționale, decizia de compensare prin numărul de puncte stabilit potrivit alin. (7).”*

46. În consecință, luând în considerare că prin hotărârea judecătorească prin care a fost soluționată notificarea a fost tranșată chestiunea calității de persoană îndreptățită și s-a dispus obligarea unității deținătoare la emiterea unei dispoziții cu propunere de acordare a măsurilor reparatorii prin echivalent, singura atribuție rămasă la dispoziția C.N.C.I. este aceea de a calcula numărul de puncte și de a emite decizia de compensare prin puncte.

47. Totodată, aceeași modalitate de interpretare a dispozițiilor sus-menționate reiese și din considerentele aflate la paragraful 35 din Decizia Curții Constituționale a României nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014 (*Decizia nr. 269 din 7 mai 2014*), conform cărora: *„(...) termenul de 60 de luni, prevăzut de art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor ar trebui să soluționeze dosarele transmise de entitățile investite de lege în vederea acordării de măsuri compensatorii pentru imobilele care nu pot fi restituite în natură, nu se aplică nici titularilor dreptului la despăgubire recunoscuți de instanțele de judecată în urma soluționării acțiunilor îndreptate împotriva refuzului entităților deținătoare de a se pronunța asupra cererilor de revendicare formulate. (...)”*

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

48. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat opinii teoretice ale judecătorilor, neputându-se identifica hotărâri judecătorești prin care să fi fost soluționate cauze cu un obiect identic sau similar celei în cadrul căreia s-a formulat prezenta sesizare, cu excepția instanței de trimitere — Curtea de Apel București, care a transmis un număr de șapte decizii și o sentință.

49. Astfel, în opinie majoritară s-a apreciat că, printr-o interpretare sistematică a prevederilor art. 34, se impune a se

constata că alin. (5) derogă doar de la prevederile alin. (4), termenul de 60 de luni instituit în favoarea C.N.C.I., prin alin. (1) și (2), fiind în continuare aplicabil.

50. S-a reținut că din interpretarea prevederilor art. 34 din Legea nr. 165/2013 reiese că examinarea cu prioritate a dosarului constituie o excepție de la regula soluționării dosarelor în ordinea înregistrării acestora, iar nu o situație în care termenele instituite de legiuitor prin art. 34 din Legea nr. 165/2013 nu ar fi aplicabile.

51. Este incontestabil însă că prioritatea la care se referă art. 34 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 vizează ordinea în care trebuie soluționate dosarele în cadrul termenelor prevăzute de art. 34, care fixează termenele-limită pentru îndeplinirea de către C.N.C.I. a obligației legale de a soluționa toate cererile care se includ în cele două categorii, pentru cele înregistrate anterior intrării în vigoare a legii (cu excepția dosarelor de fond funciar) termenul expirând la data de 20 mai 2018, iar pentru cele înregistrate ulterior, termenul fiind de 60 de luni de la data înregistrării dosarului la Secretariatul C.N.C.I.

52. Prin urmare, legiuitorul, în vederea finalizării procesului de restituire în natură sau prin echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv, a stabilit un termen maxim de 60 de luni pentru soluționarea tuturor dosarelor, calculat conform distincției de mai sus, iar soluționarea cu prioritate a dosarului presupune examinarea acestuia, prin derogare de la regula soluționării dosarelor în ordinea înregistrării, însă înainte de împlinirea termenului de 60 de luni.

53. Într-o altă opinie s-a susținut că dispozițiile art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013 derogă atât de la prevederile alin. (4), cât și de la cele ale alin. (1) și (2). În interpretarea sistematică a dispozițiilor art. 35 și 21 din Legea nr. 165/2013 s-a susținut că termenul de 60 de luni a fost stabilit de legiuitor doar pentru ipoteza în care notificarea a fost soluționată de unitatea deținătoare a imobilului sau de entitatea investită de legea specială, nu și pentru ipoteza în care calitatea de persoană îndreptățită și dreptul la restituirea bunului în natură sau prin echivalent au fost stabilite pe cale judecătorească, prin hotărâre definitivă.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

54. În urma verificărilor efectuate se constată că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat în numeroase cazuri asupra conformității prevederilor art. 34 din Legea nr. 165/2013 cu imperativele cuprinse în art. 15 alin. (2) din Constituția României — care instituie principiul neretroactivității legii, cu excepția celei penale și contravenționale mai favorabile, art. 16 — care consacră principiul egalității în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, art. 44 — care garantează dreptul de proprietate privată, dar și prin raportare la prevederile art. 14 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenție.

55. Astfel, prin *Decizia nr. 269 din 7 mai 2014*, Curtea Constituțională a reținut textual: „35. (...) termenul de 60 de luni, prevăzut de art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor ar trebui să soluționeze dosarele transmise de entitățile investite de lege în vederea acordării de măsuri compensatorii pentru imobilele care nu pot fi restituite în natură, nu se aplică nici titularilor dreptului la despăgubire recunoscuți de instanțele de judecată în urma soluționării acțiunilor îndreptate împotriva refuzului entităților deținătoare de a se pronunța asupra cererilor de revendicare formulate.”

56. Prin *Decizia nr. 230 din 19 aprilie 2018*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 719 din 21 august 2018, s-a reținut că: „28. Referitor la criticile în legătură cu caracterul aleatoriu al ordinii de soluționare a dosarelor de despăgubire, Curtea observă că, prin Legea nr. 103/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2015

pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și a art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 394 din 24 mai 2016, au fost introduse în cuprinsul art. 34 din Legea nr. 165/2013 încă două noi alineate, alin. (4) și (5), care reglementează ordinea de soluționare a dosarelor. Astfel, art. 34 alin. (4) stabilește regula potrivit căreia acestea vor fi soluționate în ordinea înregistrării lor la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, respectiv Secretariatul Comisiei Naționale, iar art. 34 alin. (5) consacră situațiile în care, prin excepție de la prevederile alin. (4), dosarele se soluționează cu prioritate. În redactarea actuală, în urma modificării operate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.030 din 21 decembrie 2016, art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013 stabilește că vor fi soluționate cu prioritate dosarele în care, prin hotărâri judecătorești irevocabile/definitive, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită, astfel că susținerile autoarei excepției referitoare la această problematică au rămas lipsite de obiect, ca urmare a modificării legislative menționate.”

57. Argumente similare pot fi identificate și în cuprinsul altor decizii, spre exemplu: *Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 16 aprilie 2014; *Decizia nr. 686 din 26 noiembrie 2014*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 27 ianuarie 2015; *Decizia nr. 756 din 23 noiembrie 2017*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 174 din 23 februarie 2018; *Decizia nr. 58 din 22 ianuarie 2019*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 320 din 24 aprilie 2019; *Decizia nr. 258 din 4 iunie 2020*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 865 din 22 septembrie 2020 etc.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în mecanismele de unificare a practicii judiciare

58. Prin *Decizia nr. 5 din 16 martie 2015*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 272 din 23 aprilie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, interpretând dispozițiile art. 33 din Legea nr. 165/2013, a reținut textual:

„Referitor la împrejurarea că termenele reglementate de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, au fost instituite la un interval de timp considerabil după împlinirea termenului inițial, prevăzut de art. 25 din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, trebuie reținut contextul adoptării acestui recent act normativ, determinat de pronunțarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României și de necesitatea implementării unor măsuri de natură să urgenteze soluționarea cererilor vizând măsurile reparatorii pentru imobilele preluate abuziv de către stat.

În acest sens, în acord cu îndrumările din Hotărârea-pilot vizând perfecționarea cadrului legislativ, Legea nr. 165/2013 a fost adoptată pentru «finalizarea procesului de restituire,

în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România».

Tocmai pentru celeritatea procedurii au fost reglementate termene care să impună unităților notificate soluționarea sesizărilor, astfel încât pretențiile să fie rezolvate în această fază prealabilă, fără să mai fie necesară, pe cât posibil, declanșarea procedurii judiciare.

Or, pe acest aspect, Curtea Constituțională s-a pronunțat, verificând conformitatea cu legea fundamentală a dispozițiilor art. 33 alin. (1), coroborate cu art. 34 și art. 35 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că termenele introduse au ca scop eficientizarea procedurilor administrative și, în final, respectarea drepturilor tuturor persoanelor interesate, reprezentând în același timp un scop legitim și existând un raport de proporționalitate rezonabil între scopul urmărit și mijloacele utilizate pentru atingerea acestuia.

În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a validat, în jurisprudența care a urmat adoptării Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, măsurile la care s-a oprit legiuitorul român, arătând că acesta a fixat termene precise pentru fiecare etapă administrativă și a prevăzut posibilitatea unui control jurisdicțional care permite instanțelor să verifice nu numai legalitatea deciziilor administrative, ci și să se subroge autorităților administrative prin pronunțarea, dacă este cazul, a unei decizii de restituire a bunului sau de acordare a unor compensații.

Totodată, având în vedere marja de apreciere a statului român și garanțiile aferente prin instituirea unor reguli clare și previzibile, însoțite de termene imperative și de un control judiciar efectiv, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, oferă, în principiu, un cadru accesibil și efectiv pentru soluționarea cererilor și, cu toate că termenele fixate pentru procedura administrativă, la care se pot adăuga și eventuale proceduri judiciare, pot prelungi durata de soluționare definitivă a pretențiilor, o atare situație excepțională este inerentă complexității factuale și juridice vizând restituirea proprietăților preluate abuziv, așa încât aceste termene nu pot fi considerate, în sine, ca ridicând o problemă de eficacitate a reformei și nici contrare drepturilor garantate de Convenție, în special dreptului garantat de art. 6 paragraful 1, în ceea ce privește durata rezonabilă a procedurii.

Ca atare, nu se poate susține că termenele astfel reglementate ar fi o îngrădire a accesului la justiție și nici că, în condițiile neurmării procedurii prealabile, partea ar putea sesiza instanța, întrucât dreptul său nu este unul actual, iar procedura judiciară nu poate înlocui sau substitui procedura prealabilă, atunci când aceasta este reglementată în mod expres de lege.

Rațiunea reglementării procedurii prealabile este dată, în general, de considerente vizând protecția intereselor persoanelor, având ca scop instituirea unui cadru juridic care să facă posibilă restabilirea dreptului subiectiv pe cale administrativă, prin evitarea contenciosului judiciar.”

X. Raportul asupra chestiunii de drept

59. Prin raportul întocmit, judecătorul-raportor a apreciat că nu sunt întrunite, cumulativ, condițiile de admisibilitate a sesizării, astfel cum sunt acestea reglementate prin art. 519 din Codul de procedură civilă, în sensul că nu se verifică, în speță, caracterul real și veritabil al chestiunii de drept și nici cerința noutății problemei de drept.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept care se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

60. Sesizarea formulată în prezenta cauză vizează o singură problemă de drept, cu privire la care instanța de trimitere, Curtea

de Apel București, apreciază că sunt îndeplinite condițiile pentru deschiderea procedurii hotărârii prealabile.

61. Se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție o interpretare jurisdicțională de principiu a dispozițiilor art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013, în sensul de a stabili dacă acestea derogă doar de la prevederile art. 34 alin. (4) din Legea nr. 165/2013, referitoare la ordinea de soluționare a dosarelor administrative de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, sau și de la prevederile art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013, privind termenul de 60 de luni, respectiv de 36 de luni, instituit pentru soluționarea dosarelor administrative de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.

62. Pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept esențiale, ivite într-o cauză aflată în curs de soluționare în ultimă instanță, de natură să elimine riscul apariției și dezvoltării unei jurisprudențe neunitare, printr-o rezolvare de principiu, este legal condiționată prin textele normative care asigură cadrul legal al deschiderii acestei proceduri.

63. Astfel, conform dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

64. Analiza normei juridice mai sus evocate permite concluzia conform căreia deschiderea procedurii hotărârii prealabile este legal posibilă numai în cazul în care sunt îndeplinite, concomitent, următoarele condiții: a) existența unei cauze pendinte, o judecată în curs de soluționare pe rolul unei instanțe; b) cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de la Înalta Curte de Casație și Justiție, de la o curte de apel sau de la un tribunal; c) acest complet să fi fost investit cu soluționarea litigiului în ultimă instanță; d) în cursul judecății să se ivească o chestiune de drept, de care depinde soluționarea pe fond a cauzei respective; e) chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate; f) chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii, în curs de soluționare.

65. Examinarea îndeplinirii, în mod cumulativ, a condițiilor în care poate fi declanșat acest mecanism de unificare a practicii judiciare pune în evidență faptul că, în cazul prezentei sesizări, doar unele dintre cerințele legale enunțate se verifică, în sensul celor ce succedă.

66. Existența unui proces în curs de soluționare pe rolul unei instanțe. Astfel, din datele prezentate în cuprinsul încheierii de sesizare rezultă că procesul în legătură cu care a fost formulată sesizarea este în curs de soluționare, fiind în prezent dedus judecății în faza apelului, pe rolul Curții de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

67. Cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de la Înalta Curte de Casație și Justiție, de la o curte de apel sau de la un tribunal, investit cu soluționarea litigiului în ultimă instanță. Acțiunea a fost calificată, cu prilejul judecății în primă instanță, ca fiind una formulată în temeiul dispozițiilor art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, iar în apel calificarea juridică dată acțiunii nu a fost contestată.

68. Fiind astfel clarificat temeiul de drept al acțiunii, devin incidente dispozițiile art. 35 alin. (1) și (4), cu referire la art. 34 din Legea nr. 165/2013, potrivit cărora hotărârea judecătorească

pronunțată în primă instanță de către secția civilă a tribunalului este supusă numai apelului, precum și cele ale art. 483 alin. (2) teza finală din Codul de procedură civilă, care prevăd că nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel, în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului.

69. În concluzie, Curtea de Apel București (instanța de trimitere) are competența să judece acest litigiu în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive, întrucât, în materia în care a fost promovată acțiunea aflată în curs de soluționare în ultimă instanță, hotărârile pronunțate sunt supuse exclusiv apelului, fiind astfel definitive, în raport cu dispozițiile art. 634 alin. (1) pct. 4 teza întâi din Codul de procedură civilă.

70. Sunt îndeplinite, așadar, condițiile referitoare la existența unei cauze aflate în curs de judecată, în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel, investit să judece litigiul în ultimă instanță.

71. Totodată, din verificările efectuate se constată că este întrunită, de asemenea, cerința ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept enunțate, precum și aceea referitoare la faptul că nu există un recurs în interesul legii în curs de soluționare privitor la această chestiune. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu există, în prezent, practică judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul sesizării.

72. Cu referire la cerința ivirii unei chestiuni de drept de care depinde soluționarea pe fond a cauzei respective se constată că legiuitorul instituie o dublă condiționare: pe de o parte, să existe o chestiune de drept, iar pe de altă parte, să fie probată legătura necesară între dezlegarea chestiunii de drept identificate și soluționarea cauzei pe fond.

73. Elementele prezentei sesizări pun în evidență existența legăturii necesare între chestiunea de drept dedusă interpretării și soluționarea pe fond a cauzei aflate în curs de judecată.

74. Astfel, acțiunea a fost soluționată în primă instanță prin Sentința civilă nr. 1.335 din 22 septembrie 2020 a Tribunalului București — Secția a IV-a civilă, care a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei A.N.R.P., respingând cererea ca fiind introdusă împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă, a admis excepția prematurității cererii formulate în contradictoriu cu pârâta C.N.C.I., respingând cererea formulată în contradictoriu cu aceasta, ca prematură, și a respins cererea de obligare a pârâtelor la plata cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

75. Pentru a hotărî astfel instanța a constatat aplicabilitatea dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, care instituie un termen de soluționare a dosarelor de 60 de luni, calculat de la data înregistrării acestora la Secretariatul C.N.C.I. În cauză, dosarul administrativ a fost înaintat către pârâta C.N.C.I. la data de 4 octombrie 2019, dată de la care a început să curgă termenul de soluționare de 60 de luni, potrivit art. 34 alin. (2) din Legea nr. 165/2013. Deși susținerea potrivit căreia dosarul reclamanților s-ar încadra în situația prevăzută de art. 34 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 165/2013 a fost găsită întemeiată, instanța a reținut că aceasta nu este de natură a înlătura efectele termenului prohibitiv de 60 de luni, textul de lege instituind doar o prioritate a analizării acestuia prin raportare la alte dosare, iar nu o înlăturare a termenului suspensiv stabilit în favoarea C.N.C.I. Prin urmare, având în vedere că prin cererea de chemare în judecată instanța nu a fost investită cu obligarea pârâtei la soluționarea cu prioritate a dosarului, ci cu o cerere bazată pe art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, a admis excepția prematurității formulării cererii, invocată din oficiu, și a respins cererea, ca prematură.

76. Împotriva acestei sentințe au declarat apel reclamanții, criticând-o pentru greșita admitere a excepției prematurității formulării cererii, invocată de pârâta C.N.C.I.

77. În motivarea apelului au susținut, în esență, că dispozițiile art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013 sunt clare și obligau această pârâta să soluționeze cu prioritate dosarul de despăgubiri, de la data înregistrării lui, în situația în care notificarea în temeiul Legii nr. 10/2001 a fost soluționată printr-o hotărâre irevocabilă, în cuprinsul căreia instanța s-a pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită. În opinia recurenților, prin derogările cuprinse în art. 34 alin. (5) și art. 21 alin. (10) din Legea nr. 165/2013, legiuitorul a înțeles că, într-o asemenea situație, în care există deja o hotărâre judecătorească prin care s-a recunoscut în mod irevocabil îndreptățirea persoanei la o anumită formă de reparație, acea persoană poate pretinde protecția proprietății sale în condițiile art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenție, are o creanță contra statului cu suficientă recunoaștere în dreptul intern, iar încălcarea acestui drept ar conduce la consecințe inacceptabile în planul răspunderii statului în cauzele repetitive în fața Curții Europene a Drepturilor Omului.

78. Având în vedere soluția dată cauzei în primă instanță, precum și criticile formulate în apel, care pun în discuție chiar modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013, rezultă că soluția în calea de atac exercitată depinde, în principal, de lămurirea prealabilă a înțelesului și a sferei de aplicare a acestei norme juridice.

79. Aceasta înseamnă că există legătura necesară între dezlegarea acestui aspect, obiect al sesizării, și soluționarea cauzei pe fondul criticilor din apel, care vizează, în mod prioritar, excepția prematurității acțiunii, apreciată în raport cu dispozițiile art. 34 alin. (2) și art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013. Aplicabilitatea sau inaplicabilitatea termenului reglementat prin art. 34 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 va conduce la confirmarea soluției primei instanțe, din perspectiva acestui motiv de apel, echivalent soluționării pricinii pe calea unei excepții procesuale, sau va determina, în limitele cererii de apel și ale soluțiilor posibile, analizarea fondului raportului juridic dedus judecătii.

80. Împrejurarea că este vorba despre un aspect de drept procesual supus analizei este irelevantă din punctul de vedere al admisibilității sesizării, câtă vreme, în jurisprudența dezvoltată în aplicarea acestei instituții, a hotărârii prealabile, instanța supremă a statuat, în mod constant, că obiectul sesizării îl poate constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procesual, dacă, prin consecințele pe care le produce, interpretarea noimei de drept are aptitudinea de a determina, de a influența soluționarea raportului de drept dedus judecătii (în acest sens, a se vedea, spre exemplu: Decizia nr. 1 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 20 ianuarie 2014; Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014; Decizia nr. 8 din 27 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 17 iunie 2015; Decizia nr. 9 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 26 mai 2016; Decizia nr. 36 din 4 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 541 din 24 iunie 2020; Decizia nr. 18 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 191 din 10 martie 2020; Decizia nr. 20 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 25 martie 2020 etc.).

81. În ceea ce privește existența unei chestiuni de drept având, în mod obligatoriu, anumite caracteristici și supusă interpretării în anumite condiții procedurale, Înalta Curte de

Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept subliniază că ea este de esența acestui mecanism de unificare jurisprudențială, constând în pronunțarea unei hotărâri prealabile cu valoare de principiu și obligatorie pentru instanțe. Cu toate acestea, legea de procedură nu definește noțiunea pe care o numește „*chestiune de drept*”, revenind astfel doctrinei și jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție rolul de a stabili, în timp, conținutul acesteia.

82. Astfel, în doctrină, s-a arătat că, pentru a fi în prezența unei chestiuni de drept, în sensul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, problema de drept identificată trebuie să fie una reală, veritabilă, susceptibilă de a genera interpretări diferite ale unui text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare.

83. În același sens, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat că, pentru a fi vorba despre o problemă de drept reală, se cere ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă (lacunară) sau neclară. Chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a fi interpretat diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că el nu este corelat cu alte dispoziții legale sau pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare. Pentru a fi considerată reală, chestiunea de drept trebuie să privească posibilitatea unei interpretări diferite sau contradictorii a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete ori, după caz, incerte sau incidența unor principii generale, al căror conținut sau sferă de aplicare este discutabilă (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 16 din 23 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016).

84. Simpla dilemă cu privire la sensul unei norme de drept nu poate constitui temei pentru inițierea mecanismului de unificare jurisprudențială, reprezentat de pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (spre exemplu, Decizia nr. 88 din 4 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 114 din 6 februarie 2018, paragrafele 36—42).

85. Prin urmare, nu orice chestiune de drept poate a fi supusă interpretării prin acest mecanism de unificare jurisprudențială, ci numai aceea care ridică problema precarității textelor de lege, a caracterului lor dual ori complex. În caz contrar, rolul instanței supreme ar deveni unul de soluționare directă a *cauzei pendinte* și ar neutraliza rolul instanței legal investite, acela de a judeca în mod direct și efectiv procesul, rol consacrat constituțional. Instanța supremă nu poate fi investită, în cadrul acestei proceduri, cu interpretarea și aplicarea legii în scopul soluționării efective a cauzei aflate pe rol, atribut care se impune cu necesitate să rămână în sfera de competență exclusivă a instanței de judecată legal investite cu soluționarea procesului (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 16 din 23 mai 2016, precitată; Decizia nr. 31 din 15 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 471 din 22 iunie 2017).

86. Cu alte cuvinte, chestiunea de drept, în înțelesul art. 519 din Codul de procedură civilă, este absolut necesar să rezulte din interpretarea diferită sau contradictorie a unei anumite dispoziții a legii, iar nu din aplicarea acesteia la circumstanțele particulare ale cauzei deduse judecății.

87. Întrucât de chestiunea de drept enunțată în cuprinsul actului de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție depinde rezolvarea pe fond a cauzei, înseamnă că ea trebuie să fie una importantă și să se regăsească în soluția care va fi cuprinsă în dispozitivul hotărârii, indiferent de faptul că cererea este admisă sau respinsă.

88. Relativ la această condiție, a existenței unei chestiuni de drept, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a precizat că problema de drept care necesită cu pregnanță să fie lămurită trebuie să prezinte un grad de dificultate suficient de mare, apt să justifice nevoia de interpretare realizată prin mijlocirea instanței supreme, într-un dublu scop: acela al unei rezolvări de principiu și acela al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății (Decizia nr. 20 din 17 februarie 2020, paragraful 135, precitată).

89. Astfel fiind, nu s-ar putea reține că problema de drept este una veritabilă, esențială și dificilă câtă vreme în activitatea de aplicare a legii nu a generat interpretări diferite, contradictorii și, pe cale de consecință, nici practică judiciară neunitară, pentru situația în care s-ar presupune că cercetarea practicii judiciare efectuate de curțile de apel este una exhaustivă, din perspectiva intervalului de activitate al unui act normativ.

90. Verificându-se, în contextul acestor considerente, doctrinare și jurisprudențiale, cerința referitoare la investirea instanței supreme cu o „*chestiune de drept*”, se constată că ea nu a fost demonstrată în cazul prezentei sesizări.

91. Chestiunea de drept cu a cărei lămurire a fost investită Înalta Curte de Casație și Justiție vizează aplicabilitatea prevederilor art. 34 alin (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013 într-o ipoteză dată, aceea în care, printr-o hotărâre judecătorească pronunțată în primă instanță în data de 18 septembrie 2014, rămasă definitivă în data de 9 iunie 2016, s-a recunoscut în favoarea reclamanților calitatea acestora de persoane îndreptățite la măsuri reparatorii, s-au stabilit existența și întinderea dreptului de proprietate, fiind obligată entitatea administrativă competentă la acordarea de măsuri compensatorii. În temeiul acestei hotărâri judecătorești a fost emisă o dispoziție a entității investite cu soluționarea cererilor formulate potrivit Legii nr. 10/2001, prin care s-a propus acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent pentru apartamentele care au aparținut reclamanților și care au fost înstrăinate în temeiul Legii nr. 112/1995. După rămânerea definitivă a acestei dispoziții, dosarul a fost înregistrat la Secretariatul C.N.S.D. în data de 4 octombrie 2019. În data de 5 februarie 2020, reclamanții au promovat o acțiune civilă în justiție, solicitând, în temeiul art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, să se stabilească valoarea imobilelor, în conformitate cu dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, să fie obligată pârâta C.N.C.I. la emiterea deciziei de compensare prin puncte pentru imobilele imposibil de restituit în natură, precum și la plata dobânzii legale aferente sumei de bani la care vor fi evaluate aceste imobile.

92. Prin hotărârea primei instanțe, acțiunea a fost respinsă ca prematură, constatându-se aplicabilitatea dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, care instituie un termen de soluționare a dosarelor de 60 de luni, calculat de la data înregistrării acestora la Secretariatul C.N.C.I. În cauză, dosarul administrativ a fost înaintat către pârâta C.N.C.I. în data de 4 octombrie 2019, dată de la care a început să curgă termenul de soluționare de 60 de luni.

93. Împotriva acestei sentințe au formulat apel reclamanții, criticând-o pentru greșita admitere a excepției prematurității, invocată de pârâta C.N.C.I., conform celor anterior arătate.

94. Prin încheierea de sesizare, instanța de apel a expus, cu suficientă claritate, propriul său raționament juridic, interpretând textele de lege incidente, și a concluzionat în sensul că se impune o dezlegare a chestiunii litigioase prin aplicarea extensivă a dispozițiilor de excepție cuprinse în art. 34 alin. (5) din Legea nr. 165/2013. În aprecierea de principiu a acestei instanțe, prioritatea instituită de legiuitor vizează nu doar ordinea înregistrării dosarelor, ci și termenul de soluționare a acestora, de 60 de luni, reglementat prin art. 34 alin. (2) din Legea

nr. 165/2013, termen care nu este aplicabil în cazul dosarelor în care, prin hotărâri judecătorești irevocabile/definitive, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită.

95. Raționamentul juridic al instanței de trimitere nu pune în evidență caracterul lacunar, îndoielnic, neclar al normei de drept disputate, posibila necorelare cu alte dispoziții legale și nici dificultatea reală a chestiunii de drept. În realitate, completul își confruntă propria opinie în proces cu aceea a primei instanțe și cu divergența de interpretare a problemei de drept dintre părțile litigante și solicită instanței supreme confirmarea acesteia.

96. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Legea nr. 165/2013: „*Dosarele care vor fi transmise Secretariatului Comisiei Naționale ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data înregistrării lor, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.*”

97. În raport cu dispozițiile alin. (4) și (5) ale aceleiași norme: „(4) *Dosarele se soluționează în ordinea înregistrării lor la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, respectiv Secretariatul Comisiei Naționale.*

(5) *Prin excepție de la prevederile alin. (4), se soluționează cu prioritate:*

a) *dosarele în care Secretariatul Comisiei Naționale a solicitat documente potrivit art. 21 alin. (5);*

b) *dosarele în care, prin hotărâri judecătorești irevocabile/definitive, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită;*

c) *dosarele constituite în baza cererilor formulate de persoanele prevăzute la art. 33 alin. (4);*

d) *dosarele în care s-au emis decizii privind propunerea acordării de despăgubiri/măsuri compensatorii de către Comisia specială de retrocedare a unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase și comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România.*”

98. Conform dispozițiilor art. 35 din Legea nr. 165/2013: „(1) *Deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 și 34 pot fi atacate de persoana care se consideră îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a căruia circumscripție se află sediul entității, în termen de 30 de zile de la data comunicării. (...)*

(2) *În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 și 34, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor.*

(3) *În cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), instanța judecătorească se pronunță asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condițiile prezentei legi.*”

99. Așadar, pentru ipoteza în care dosarele sunt transmise Secretariatului Comisiei Naționale, ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, ipoteză care se verifică în speță, apare reglementat un termen de 60 de luni de la data înregistrării lor, în care vor fi soluționate aceste dosare, exceptând dosarele de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

100. În considerentele Deciziei nr. 25 din 16 aprilie 2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 6 iunie 2018, la paragrafele 68 și 69 s-a reținut textual: „68. *Dispozițiile art. 33 din Legea nr. 165/2013 instituie anumite termene procedurale de soluționare a cererilor de către entitățile investite de lege cu atribuții în procesul de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv și înăuntrul cărora persoanele îndreptățite nu pot formula cereri în instanță (Decizia Curții Constituționale nr. 88 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 16 aprilie 2014, paragraful 34).*

69. *Termenele instituite de dispozițiile art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 sunt termene procedurale legale, imperative sau prohibitive și absolute.*”

101. Prin dispozițiile art. 34 alin. (4) din aceeași lege este instituită regula conform căreia dosarele transmise Secretariatului C.C.S.D., respectiv al Comisiei Naționale (ulterior intrării în vigoare a legii) vor fi soluționate „*în ordinea înregistrării lor*”.

102. Alin. (5) al aceleiași norme reglementează situațiile de excepție „*de la prevederile alin. (4)*”, cele în care dosarele se vor soluționa cu prioritate. În categoria acestor situații de excepție, la lit. b) sunt menționate dosarele în care, prin hotărâri judecătorești irevocabile, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită.

103. Textele normative evocate mai sus sunt redactate cu suficientă claritate și precizie, ele nu au un caracter lacunar sau îndoielnic, nefiind semnalată existența unei dificultăți reale în interpretarea acestora. Astfel, utilizând metoda primordială de interpretare a unei norme juridice, aceea gramaticală, precum și metoda sistematică, se poate ajunge cu ușurință la o interpretare declarativă, literală, impusă de concluzia că între formularea literală a normei și conținutul său real există o concordanță deplină. Așa fiind, norma nu poate fi aplicată extensiv, pentru a include alte situații, necuprinse în ipoteza acesteia.

104. Legiuitorul prevede explicit că situațiile menționate limitativ în cuprinsul art. 34 alin. (5) lit. a)—d) sunt excepții de la prevederile alin. (4) din art. 34, care reglementează ordinea în care dosarele înregistrate vor fi soluționate. Or, *exceptio est strictissimae interpretationis*. Regulile care derogă de la o dispoziție generală, fiind reguli speciale și de strictă interpretare și aplicare, se aplică numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege.

105. Excepția nu vizează termenele de soluționare a dosarelor, reglementate în favoarea autorității administrative, și nu exclude aplicabilitatea acestora, ci ordinea în care dosarele transmise acestei autorități urmează a fi soluționate, înăuntrul termenelor legale, iar o astfel de concluzie rezultă cu suficientă claritate din textul normei.

106. Legiuitorul a stabilit un termen maxim, de 60 de luni, respectiv de 36 de luni, în cauzele de fond funciar, pentru soluționarea tuturor dosarelor, iar soluționarea cu prioritate a dosarelor aflate în una dintre ipotezele de excepție reglementate limitativ în cuprinsul alin. (5) lit. a)—d) al art. 34, prin derogare de la regula soluționării acestora în ordinea înregistrării lor, presupune ca aceste dosare să fie examinate înaintea tuturor celorlalte, în cadrul termenului de 60 de luni stabilit prin lege, însă anterior împlinirii acestuia.

107. Este instituită o obligație suplimentară în sarcina C.N.C.I., aceea de a realiza procedura de evaluare și de a emite decizia de compensare prioritar, în cazul anumitor dosare, cele pentru care cercetări suplimentare ori invalidări nu mai sunt legal posibile și nici nu sunt necesare.

108. În aceste condiții legislative, aparține exclusiv instanței investite cu soluționarea unei acțiuni întemeiate pe dispozițiile art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 competența de a aprecia dacă, în circumstanțele concrete dovedite ale cauzei, imperativul soluționării cu prioritate a anumitor dosare, într-un termen rezonabil, situat în interiorul termenului de 60 de luni, care să permită lămurirea aspectelor necesare pentru a putea fi parcursă procedura de evaluare, conform prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, și a fi emisă decizia de compensare, a fost respectat de către entitatea administrativă competentă sau, dimpotrivă, ea se prevalează într-un mod abuziv de neîmplinirea termenului de 60 de luni. Se va urmări dacă a fost păstrat un just echilibru între dreptul persoanelor îndreptățite la măsuri reparatorii de a beneficia de aceste măsuri

într-un termen rezonabil și imperativul soluționării dosarelor cu respectarea etapelor din procedura administrativă, referitoare la determinarea valorii imobilului, la evaluare și emiterea deciziei de compensare.

109. Raționamentul judiciar aparține judecătorului cauzei și acesta impune aplicarea mecanismelor de interpretare a normelor juridice și de apreciere a situațiilor de fapt concrete.

110. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, invocată ca argument decisiv în cuprinsul prezentei sesizări, s-a statuat că prevederile art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale, în măsura în care prevederile art. 34 alin. (1) din aceeași lege nu se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii. *Per a contrario*, dispozițiile evocate sunt constituționale, în măsura în care se aplică acelor cauze care au fost introduse ulterior la instanțele de judecată, cum este cazul în speță.

111. Problema constituționalității prevederilor criticate a fost ridicată în contextul acțiunilor introduse la instanțe înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, care erau pendinte la momentul intrării în vigoare a legii și în care instanțele puneau în discuție aplicarea termenelor prevăzute de art. 34 alin. (1) din legea evocată (paragraful 24).

112. Așadar, fără a putea omite contextul în care instanța de contencios constituțional a fost chemată să se pronunțe, se reține că, în cuprinsul paragrafelor 35 și 36, aceasta a statuat: „35. (...) În lumina prezentei decizii, termenul de 60 de luni, prevăzut de art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor ar trebui să soluționeze dosarele transmise de entitățile investite de lege în vederea acordării de măsuri compensatorii pentru imobilele care nu pot fi restituite în natură, nu se aplică nici titularilor dreptului la despăgubire recunoscuți de instanțele de judecată în urma soluționării acțiunilor îndreptate împotriva refuzului entităților deținătoare de a se pronunța asupra cererilor de revendicare formulate. Prin prisma interpretării constatate ca fiind constituționale prin Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014, acțiunilor introduse de aceștia împotriva refuzului unității deținătoare de a răspunde la notificare li se vor aplica prevederile art. 33 în interpretarea dată de Curtea Constituțională, astfel că acestea nu vor fi respinse ca «prematur introduse» ca urmare a stabilirii unor noi termene pentru entitatea deținătoare. Dimpotrivă, instanțele vor soluționa pe fond aceste acțiuni, pronunțând, în cazul admiterii acestora, hotărâri prin care vor dispune fie restituirea în natură, fie acordarea de despăgubiri în condițiile legii speciale — în prezent, Legea nr. 165/2013. În această ultimă ipoteză, instanțele de judecată vor obliga Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor să emită o decizie de compensare în puncte a valorii imobilului ce nu mai poate fi restituit în natură.

36. Curtea reține că și acestor tipuri de cauze le va fi aplicabilă interpretarea dată prin prezenta decizie dispozițiilor art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor neputându-se prevala de termenele instituite prin acest text de lege, ci fiind nevoită să pună în executare dispoziția instanței de obligare la emiterea deciziei de compensare în puncte. Curtea reține că certitudinea juridică, previzibilitatea normelor și stabilitatea acestora, caracteristici definitorii ale unui stat de drept, conduc cu necesitate la această soluție.

113. Alin. (4) și (5) ale art. 34 din Legea nr. 165/2013 au fost introduse ulterior acestei decizii, prin pct. 2 subpct. 8 al articolului unic din Legea nr. 103/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada

regimului comunist în România, precum și a art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România (Legea nr. 103/2016), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 394 din 24 mai 2016, care modifică art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și a art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 29 iunie 2015, cu modificările și completările ulterioare. Lit. b) din art. 34 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 a fost modificată la data de 21 decembrie 2016, prin art. 1 pct. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2017, cu modificările ulterioare.

114. În noul context legislativ, investită fiind cu verificarea constituționalității dispozițiilor art. 34 alin. (1)—(3) din Legea nr. 165/2013, Curtea Constituțională statuează, prin Decizia nr. 230 din 19 aprilie 2018, precitată: „28. Referitor la criticile în legătură cu caracterul aleatoriu al ordinii de soluționare a dosarelor de despăgubire, Curtea observă că, prin Legea nr. 103/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și a art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 394 din 24 mai 2016, au fost introduse în cuprinsul art. 34 din Legea nr. 165/2013 încă două noi alineate, alin. (4) și (5), care reglementează ordinea de soluționare a dosarelor. Astfel, art. 34 alin. (4) stabilește regula potrivit căreia acestea vor fi soluționate în ordinea înregistrării lor la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, respectiv Secretariatul Comisiei Naționale, iar art. 34 alin. (5) consacră situațiile în care, prin excepție de la prevederile alin. (4), dosarele se soluționează cu prioritate. În redactarea actuală, în urma modificării operate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.030 din 21 decembrie 2016, art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013 stabilește că vor fi soluționate cu prioritate dosarele în care, prin hotărâri judecătorești irevocabile/definitive, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită, astfel că susținerile autoarei excepției referitoare la această problematică au rămas lipsite de obiect, ca urmare a modificării legislative menționate.”

115. Ceea ce se dorește prin prezenta sesizare este ca Înalta Curte de Casație și Justiție să statueze explicit, cu valoare de principiu, că în ipoteza în care, prin hotărâri judecătorești definitive/irevocabile, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită, termenul maxim de 60 de luni, reglementat prin art. 34 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, nu se aplică. Cu alte cuvinte, că prioritatea în soluționare, reglementată cu titlu de excepție, vizează nu doar ordinea de soluționare a dosarelor, ci și termenele de soluționare definitivă a acestora. O astfel de statuare ar contrazice însuși textul legii, dispozițiile expres reglementate prin normele supuse interpretării, norme care nu comportă o reală și serioasă dificultate de interpretare, ci mai degrabă neacceptarea înțelesului explicit al acestora.

116. De altfel, existența valabilă a termenului de 60 de luni și aplicabilitatea acestuia, fără excepție, nu ar mai putea fi puse în discuție, în condițiile în care aceste aspecte au făcut obiectul unor repetate examinări ale Curții Constituționale și al unei constante interpretări cu forță obligatorie, aparținând Înaltei Curți de Casație și Justiție.

117. Astfel, în considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 258 din 4 iunie 2020, precitată, paragrafele 19—22, se arată: „19. De asemenea, cu privire la constituționalitatea prevederilor art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, Curtea s-a mai pronunțat, de exemplu, prin Decizia nr. 174 din 29 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 374 din 16 mai 2016, paragraful 19, sau Decizia nr. 574 din 21 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.026 din 27 decembrie 2017, paragrafele 21—23. Referitor la susținerea potrivit căreia instituirea unui nou termen, de 5 ani, în favoarea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, pentru soluționarea dosarelor de despăgubire, Curtea a reținut că textul de lege criticat face parte din ansamblul de reguli procedurale instituite de legiuitorul român în scopul eficientizării procesului de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist. Prin stabilirea unui interval maxim în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor este obligată să soluționeze dosarele de despăgubire se realizează o limitare în timp a acestei etape administrative, ceea ce reprezintă o remediere a deficienței legislației anterioare, care nu prevedea vreun termen în acest sens. În virtutea art. 20 alin. (1) din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005, persoanele care se considerau îndreptățite în temeiul legilor reparatorii se adresau instanței de contencios administrativ ca urmare a refuzului nejustificat de emitere de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor a deciziei conținând titlul de despăgubire, în condițiile în care era asimilată unui refuz nejustificat de soluționare trecerea unui interval de timp apreciat de acestea în mod subiectiv ca nerezonabil, de natură a justifica un demers jurisdicțional. Așadar, omisiunea reglementării unui termen legal de soluționare a dosarelor de despăgubire crea premisele unui comportament arbitrar al autorității administrative competente și punea persoanele care se considerau îndreptățite în situația de a acționa în mod aleatoriu, valorificând o cale nespecifică de acțiune, la care recurgeau ca urmare a lipsei de certitudine în ceea ce privește soluționarea de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor a dosarelor de despăgubire. Ca atare, instituirea, prin textul de lege criticat și în cauza de față, a unui interval maxim de timp în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor să își îndeplinească această atribuție reprezintă o concretizare a intenției legiuitorului român de clarificare a procedurii de restituire, prin conferirea unui grad de previzibilitate apt să dea expresie exigențelor dreptului la un proces echitabil, soluționat într-un termen rezonabil.

20. De asemenea, prin Decizia nr. 381 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 623 din 1 august 2017, paragraful 20, Curtea a reținut, în acord cu cele constatate în jurisprudența sa anterioară, reprezentată, de exemplu, de Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, paragraful 34, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, că Legea nr. 165/2013 a fost adoptată în vederea îndeplinirii obligațiilor instituite în sarcina statului român de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, obligații ce au implicat modificarea mecanismului de restituire, prin implementarea unor proceduri simplificate și eficiente, precum și prin stabilirea unor termene constrângătoare pentru toate etapele administrative, dublate de un control jurisdicțional efectiv, Curtea de la Strasbourg subliniind necesitatea implementării unor măsuri de natură să urgenteze soluționarea cererilor vizând măsurile reparatorii pentru imobilele preluate abuziv de către stat.

21. Totodată, Curtea a reiterat, de exemplu, prin Decizia nr. 381 din 6 iunie 2017, precitată, paragrafele 21 și 22, cele reținute în jurisprudența sa în această materie, în sensul că reglementarea, prin Legea nr. 165/2013, a unui interval de timp fix, cert și precis determinat în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor să soluționeze dosarele de despăgubire este de natură să asigure un cadru legal care să confere eficiență dreptului de proprietate recunoscut persoanelor îndreptățite. În același timp, Curtea a reținut că termenele stabilite dau expresie celor statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin hotărârea-pilot mai sus menționată. De asemenea, ulterior adoptării Legii nr. 165/2013, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a confirmat măsurile pentru care a optat legiuitorul român, observând că acesta a fixat termene precise pentru fiecare etapă administrativă (Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza Preda și alții împotriva României, paragraful 119).

22. Totodată, având în vedere marja de apreciere a statului român, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat, prin aceeași hotărâre, că Legea nr. 165/2013 oferă, în principiu, un cadru accesibil și efectiv pentru soluționarea cererilor (paragraful 121) și, cu toate că termenele fixate pentru procedura administrativă, la care se pot adăuga și eventuale proceduri judiciare, pot prelungi durata de soluționare definitivă a pretențiilor, o atare situație excepțională este inerentă complexității factuale și juridice vizând restituirea proprietăților preluate abuziv, așa încât aceste termene nu pot fi considerate, în sine, ca ridicând o problemă de eficacitate a reformei și nici contrare drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special dreptului garantat de art. 6 paragraful 1, în ceea ce privește durata rezonabilă a procedurii (paragrafele 129 și 131).”

118. În același sens, a se vedea: Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014, precitată, paragrafele 33—45; Decizia nr. 756 din 23 noiembrie 2017, anterior citată, paragrafele 18—24; Decizia nr. 39 din 4 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 438 din 25 mai 2020, paragrafele 13—20.

119. Tot astfel, prin Decizia nr. 5 din 16 martie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1.528 din Codul civil coroborate cu dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, că este prematură cererea persoanei îndreptățite adresată instanței ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, dar anterior împlinirii termenelor reglementate de art. 33 din acest act normativ, de obligare a unității deținătoare să soluționeze notificarea la împlinirea termenelor respective.

120. În considerentele deciziei se arată textual: „*Tocmai pentru celeritatea procedurii au fost reglementate termene care să impună unităților notificate soluționarea sesizărilor, astfel încât pretențiile să fie rezolvate în această fază prealabilă, fără să mai fie necesară, pe cât posibil, declanșarea procedurii judiciare. Or, pe acest aspect, Curtea Constituțională s-a pronunțat, verificând conformitatea cu Legea fundamentală a dispozițiilor art. 33 alin. (1), coroborate cu art. 34 și art. 35 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că termenele introduse au ca scop eficientizarea procedurilor administrative și, în final, respectarea drepturilor tuturor persoanelor interesate, reprezentând în același timp un scop legitim și existând un raport de proporționalitate rezonabil între scopul urmărit și mijloacele utilizate pentru atingerea acestuia. În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a validat, în jurisprudența care a urmat adoptării Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, măsurile la care s-a oprit legiuitorul român, arătând că acesta a fixat termene precise pentru fiecare etapă administrativă și a prevăzut posibilitatea unui control jurisdicțional care permite instanțelor să verifice nu numai legalitatea deciziilor administrative, ci și să se subroge autorităților administrative prin pronunțarea, dacă este cazul, a unei decizii de restituire a bunului sau de acordare a unor compensații (Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza Preda și alții împotriva României, paragraful 119).*”

Ca atare, instituirea unor termene prin dispozițiile Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, înăuntrul căroră, în procedura prealabilă, entitățile investite cu soluționarea notificărilor trebuie să dea răspuns acestora nu contravine nici liberului acces la justiție, nici principiului neretroactivității legii civile.”

121. Nu se verifică așadar caracterul real și veritabil al chestiunii de drept evocate în cuprinsul actului de sesizare, ea nefiind aptă să atragă intervenția instanței supreme; în situații similare, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins sesizarea ca inadmisibilă (în acest sens, a se vedea, spre exemplu: Decizia nr. 33 din 30 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 540 din 24 iunie 2020; Decizia nr. 20 din 17 februarie 2020, precitată).

122. Verificând și cerința referitoare la *noutatea* chestiunii de drept care face obiectul sesizării, subliniem că ea reprezintă o condiție distinctă de aceea a lipsei statuării asupra chestiunii de drept care a făcut obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

123. În absența unor criterii legale de determinare a conținutului acestei noțiuni, Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că cerința *noutății* este îndeplinită atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementări nou-intrate în vigoare, iar instanțele nu i-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial ori dacă se impun anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat față de unul anterior, de natură să impună reevaluarea sau reinterpretarea normei de drept mai vechi (în acest sens, a se vedea: Decizia nr. 4 din 14 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014; Decizia nr. 10 din 20 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 832 din 14 noiembrie 2014).

124. În egală măsură, *noutatea* chestiunii de drept, în sensul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, poate constitui și atributul unei reglementări mai vechi, dar asupra căreia instanța de judecată este chemată să se pronunțe în prezent, atunci când aplicarea frecventă a normei juridice a devenit actuală pentru că textele de lege supuse interpretării suscită recent în fața instanțelor de judecată o dificultate a

aplicării acestora și creează premisele apariției unei practici neunitare la nivel național (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 45 din 14 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 934 din 20 noiembrie 2019).

125. Noutatea problemei de drept se impune a fi evaluată primordial de autorul sesizării, prin relevarea tuturor datelor care pot susține și justifica nevoia instanței de a primi o dezlegare de principiu a unei norme de drept.

126. În acești parametri de evaluare a cerinței *noutății* chestiunii de drept se observă că dispozițiile legale a căror interpretare a prilejuit formularea prezentei sesizări se regăsesc în cuprinsul unui act normativ adoptat și intrat în vigoare cu opt ani în urmă. Chiar dacă Legea nr. 165/2013 a suferit, ulterior intrării sale în vigoare, numeroase completări și modificări, norma a cărei aplicabilitate a fost reținută de prima instanță, art. 34 alin. (4) și (5), a fost introdusă și a devenit activă, în forma actuală, încă din anul 2016.

127. Totodată, legea nu a fost recent modificată sau completată, astfel încât norma vizată de această trimitere preliminară să reclame necesitatea reevaluării și interpretării sale într-un context legislativ diferit.

128. Cât privește aplicarea frecventă a normei juridice, dificultatea aplicării prezente a acesteia, se constată că, prin actul de sesizare, au fost evocate 11 hotărâri judecătorești, pronunțate între anii 2018—2021, la nivelul secțiilor a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie și a IV-a civilă ale Curții de Apel București, care relevă o interpretare diferită dată dispozițiilor de excepție ale art. 34 alin. (4) și (5) raportat la art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013. Totodată, este atașat sesizării un referat de practică neunitară din data de 26 aprilie 2021, aparținând Secției a III-a și pentru cauze cu minori și de familie civile a Curții de Apel București. Circumscris pct. 3 din acest referat este enunțată și analizată problema soluționării acțiunilor prin care se cere obligarea C.N.C.I. la emiterea deciziei de compensare, fiind reflectată existența a două opinii, una dintre ele majoritară, în ceea ce privește prioritatea la soluționare și excepția prematurității.

129. Verificările efectuate de către Înalta Curte de Casație și Justiție, la nivelul celorlalte 14 curți de apel din țară, pun în evidență faptul că niciuna dintre acestea nu a putut identifica, în aria proprie de competență, hotărâri judecătorești prin care să fi fost soluționate cauze cu un obiect identic ori similar cererii de chemare în judecată adresate Tribunalului București și să fi fost tranșată chestiunea de drept enunțată în cuprinsul actului de sesizare. Șase dintre cele 14 curți de apel consultate au exprimat un punct de vedere pur teoretic, prin adresele de răspuns, iar celelalte nu au exprimat o opinie și nu au transmis jurisprudență relevantă. Într-o largă majoritate s-a apreciat că prin dispozițiile art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013 se derogă exclusiv de la prevederile alin. (4), care reglementează ordinea de soluționare a dosarelor administrative înregistrate, iar nu și de la prevederile alin. (1) și (2) ale art. 34, prin care este reglementat un termen maxim pentru soluționarea dosarelor.

130. În aceste circumstanțe, condiția *noutății* chestiunii de drept, evaluată din perspectiva actualității acesteia, a unei aplicări frecvente, în măsură să suscite o dificultate a aplicării ei și, prin aceasta, interesul instanțelor de judecată, apare ca nefiind îndeplinită. Astfel, potrivit datelor comunicate de curțile de apel naționale, niciuna dintre ele nu a identificat jurisprudență creată în dezlegarea acestei chestiuni de drept. Mai mult, faptul că multe dintre curțile de apel nu au exprimat un punct de vedere teoretic permite concluzia că aplicabilitatea textelor normative în discuție nu a devenit frecventă în ultima perioadă, problema de drept semnalată nu prezintă un interes actual și ea nu a fost discutată în colectivele de judecători, nu este o problemă actuală, cu un real potențial de a crea divergență jurisprudențială.

131. Așa fiind, se apreciază că nici condiția noutății chestiunii de drept nu este îndeplinită.

132. În concluzie, în cazul prezentei sesizări, mecanismul de unificare a practicii judiciare prin pronunțarea unei hotărâri prealabile apare a fi lipsit de utilitate, câtă vreme chestiunea de drept nu are un caracter veritabil, ea vizând un text normativ în vigoare, redactat cu suficientă claritate și precizie, care nu ridică dificultăți de interpretare. În privința noutății chestiunii de drept, se constată că instanțele din țară nu au fost investite cu litigii având un obiect identic sau similar, astfel încât să se poată aprecia că problema este una actuală și să se prefigureze riscul apariției unei practici neunitare. Excepție fac două dintre secțiile

civile ale Curții de Apel București, la nivelul cărora au fost pronunțate 11 hotărâri, în ultimii 4 ani, în soluționarea unor acțiuni având acest obiect, însă și aici apare bine conturată și convingător motivată o opinie majoritară în soluționarea chestiunii de drept enunțate.

133. Mecanismul de unificare a practicii judiciare, reglementat de art. 519 din Codul de procedură civilă, nu poate fi valorificat atât timp cât legiuitorul a instituit anumite condiții restrictive și cumulative de admisibilitate, iar două dintre acestea, aceea referitoare la existența unei chestiuni de drept veritabile și având un grad sporit de dificultate, precum și aceea referitoare la noutatea chestiunii de drept, nu sunt îndeplinite.

134. Pentru aceste motive, prezenta sesizare urmează a fi respinsă, ca inadmisibilă.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, în Dosarul nr. 3.202/3/2020, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Modul de interpretare a dispozițiilor art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a stabili dacă acestea derogă doar de la prevederile art. 34 alin. (4) din Legea nr. 165/2013, referitoare la ordinea de soluționare a dosarelor administrative de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, sau și de la prevederile art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013, privind termenul de 60 de luni, respectiv de 36 de luni, pentru soluționarea dosarelor administrative de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.

Obligatorie, potrivit art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 27 septembrie 2021.

PREȘEDINTELE SECȚIEI I CIVILE
LAURA-MIHAELA IVANOVICI

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

